

פרק ב': סמכות מקומית

7. (א) תובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של **מקום מגוריו** או **מקום עסקו של הנתבע** או **במקום המעשה או המחדל** שבשלו תובעים ואם היתה התובענה **במקרקעין** תוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו הם מצויים; אם קיים הסכם בין בעלי הדין על מקום השיפוט, תוגש התובענה לבית המשפט שעליו הוסכם.

(ב) כתב תביעה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט יוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או התובע; הגיש עוסק כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 תביעה כאמור, תוגש התביעה במקום עסקו או במקום מגוריו של הנתבע בלבד.

(ג) בית המשפט המוסמך לדון בתביעה הכוללת כמה נתבעים הוא בית משפט המוסמך לדון נגד אחד מהם לפי תקנות משנה (א) או (ב).

8. תביעה שאין מקום שיפוט המתאים לה לפי תקנות אלה או לפי כל דין אחר, תוגש לבית המשפט בירושלים שבסמכותו העניינית לדון בה, ואולם רשאי בית המשפט בירושלים להורות אחרת אם סבר שבנסיבות העניין יהיה הדיון בבית משפט אחר מתאים יותר לבעלי הדין.

מקום שיפוט במקרים
אחרים

שאלונים

56. (א) לא יאוחר משלושים ימים לאחר שהוגש כתב הטענות האחרון או שחלף המועד להגשתו, לפי המוקדם, או בתוך מועד אחר שיורה בית המשפט, בעל דין רשאי לשלוח לבעל דין אחר שאלון שיכלול שאלות ובלבד שהן נוגעות לעניין הנדון ולא די שיהיו קבילות בחקירה שכנגד של עד בעל פה ורשאי בעל דין להציג מסמך הנוגע לדברים הנדונים חלף מענה לשאלון; התשובה לשאלון תינתן בתצהיר בתוך שלושים ימים מיום מסירת השאלון או בתוך מועד אחר שיורה בית המשפט.

(ב) השאלון לא יכלול יותר מ-25 שאלות כולל שאלות משנה, ואולם בתובענה לסעד כספי בבית משפט מחוזי שסכומה עולה על שניים וחצי מיליון שקלים ובתובענה לפיצויים בשל נזק גוף ותובענה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים שהוגשו לבית המשפט המחוזי – השאלון לא יכלול יותר מ-50 שאלות כולל שאלות משנה.
(ג) (בוטלה).

(ד) בשעת הדיון רשאי בעל דין להשתמש לראיה במקצת מתשובותיו של בעל הדין שכנגד, ולא להגיש לבית המשפט את שאר תשובותיו; אך אם היה בית המשפט סבור שיש קשר בין תשובות אחרות לבין התשובות שהוגשו כראיה עד שאין להשתמש באלה בלעדי אלה, רשאי הוא להורות שיוגשו לבית המשפט גם התשובות האחרות.

בבימ"ש השלום	בבימ"ש המחוזי – כספית מעל 2.5 מלש"ח נזק גוף לרבות פלג"ד	בבימ"ש מחוזי – תביעות אחרות
25	50	25

גילוי ועיון במסמכים

57. לא יאוחר משלושים ימים לאחר שהוגש כתב הטענות האחרון או שחלף המועד להגשתו, לפי המוקדם, או במועד אחר שיורה בית המשפט, יחליפו בעלי הדין תצהירי גילוי מסמכים המאמתים את רשימת כל המסמכים הנוגעים לעניינים השנויים במחלוקת, המצויים או שהיו מצויים ברשותו או בשליטתו של בעל הדין ושאינו בעל הדין לאחר חקירה ודרישה; אם המסמך אינו מצוי עוד ברשותו או בשליטתו, יפרט את הנסיבות הקשורות לכך.

58. עד שלוששים ימים לאחר שהחליפו בעלי הדין תצהירי גילוי מסמכים לפי תקנה 57, או במועד אחר שיורה בית המשפט, ישלימו בעלי הדין את הליכי העיון במסמכים ויאפשרו האחד לבעל הדין השני לצלם את המסמכים או לסרוק אותם על חשבון בעל הדין שביקש את העיון.

59. (א) בקשה בעניין הליך גילוי ועיון, לרבות בקשה בעניין מענה לשאלון או לגילוי או עיון במסמך פלוני, תועלה ברשימת הבקשות לפי תקנה 49(ג).

(ב) נטענה טענת חיסיון לגבי שאלה או מסמך, רשאי בית המשפט לעיין במסמך כדי להחליט אם יש ממש בטענה זו.

אי מילוי הוראות הפרק

60. (א) הליכי גילוי ועיון נאותים מהווים תנאי בסיסי לקיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן; סבר בית המשפט שבעל דין לא קיים כראוי את חובתו לפי פרק זה, רשאי הוא לחייבו באופן מיידי בהוצאות ובמקרים מיוחדים אף למחוק את כתב טענותיו.

(ב) (בוטלה).

(ג) בלי לגרוע מהאמור בתקנת משנה (א), בעל דין שאינו מגלה מסמך שיש לגלותו או שאינו נענה לדרישה לעיין במסמך שגילה, לא יהיה רשאי להגיש את המסמך כראיה מטעמו באותה תובענה, אלא ברשות בית המשפט לאחר שנוכח לדעת כי היה לבעל הדין הצדק סביר למחדלו, ואם מדובר במסמך המזיק לעניינו של בעל הדין רשאי בית המשפט להורות על מחיקת כתב התביעה או כתב ההגנה, לפי העניין, ואם לא הורה כן, יורה על חיובו בהוצאות זולת אם מצא טעמים מיוחדים שלא לעשות כן.

פרק י': קדם-משפט

61. (א) ישיבת קדם-המשפט תיקבע לאחר שהוגש כתב הגנה וחלף המועד להגשת כתב ההגנה האחרון או כתב התשובה האחרון, לפי המאוחר.

(ב) בית המשפט רשאי להורות שבעלי הדין יתייצבו בעצמם; אם בעל הדין הוא תאגיד, רשות מקומית או המדינה – רשאי בית המשפט להורות על התייצבות נציג הבקיא בפרטי ההליך, ככל שיידרש.

(ג) בית המשפט רשאי לקיים ישיבת קדם-משפט גם בהיוועדות חזותית, בשיחת ועידה או בכל אמצעי טכנולוגי אחר.

(ד) דין אי-התייצבות בישיבת קדם-המשפט כדין אי-התייצבות בדיון.

62. התובע יגיש עד עשרים ימים לפני ישיבת קדם-המשפט הראשונה והנתבע יגיש עד ארבעה עשר ימים לאחר מכן, את רשימת העדים שבכוונתו להזמין למתן עדות, לשם הצגת מסמכים או למתן תעודת עובד ציבור או תעודה ציבורית; הרשימה תכלול בצד כל עד פירוט תמציתי של הצורך והמטרה של העדתו; קיים חשש ממשי להשפעה על עד או אם קיים טעם מספיק אחר, רשאי בעל הדין לציין זאת ברשימה בלי לציין את שמו והפירוט הנדרש ובישיבת קדם-המשפט יבורר העניין.

63. (א) ככלל, ראוי שבית המשפט ישאף כי שלב קדם-המשפט לא יעלה על שתי ישיבות בבית משפט השלום ועל שלוש ישיבות בבית המשפט המחוזי.

(ב) בישיבת קדם-המשפט יורה בית המשפט על דרכי הדיון בתובענה במטרה לייעלו, לפשטו ולהחישו; בכלל זה רשאי הוא מיוזמתו או לבקשת בעל דין –

- (1) להורות על שלבי הדיון בתובענה ועל המועדים לקיומם;
- (2) להורות על דרך ועיתוי שמיעת הודעות לצד שלישי ותביעות שכנגד;
- (3) להורות אם העדויות הראשיות יישמעו בעל פה או בכתב כאמור בתקנה 67;
- (4) להורות על אופן ההגשה ועל דרכי הדיון בבקשות המנויות ברשימת הבקשות;
- (5) לפצל את הדיון ולתת כל הוראה דיונית בנוגע לדרך ליבון המחלוקת;
- (6) להורות על מתכונת ניהול ההליך, משך זמן הוכחת הטענות וכשרותן של הראיות;
- (7) להורות על סדר העדים שיתייצבו לדיון או יציגו מסמכים ואת משך זמן החקירות וכן לקבוע שחקירת עד מסוים היא מיותרת ואינה נדרשת;
- (8) להורות על שמיעת עדות מוקדמת, עדות מחוץ לכותלי בית המשפט או בהיוועדות חזותית וכן על הפקדת ערובה להבטחת הוצאות העדים;
- (9) למנות מומחה לשם בירור מחלוקת שבין בעלי הדין;

(10) להורות לבעלי הדין להגיש תיק מוצגים מאוחד או נפרד שיכלול את המוצגים של כל בעלי הדין;

(11) להורות על צירוף בעלי דין ומחיקתם;

(12) להורות על תיקון כתבי הטענות, מחיקת כל דבר שאינו דרוש לעניין ובירור רשימת השאלות השנויות במחלוקת ועריכת הפלוגתות;

(13) לתת סעד זמני;

(14) לשמוע על אתר עדות של כל הנוכח באולם בית המשפט, על עובדה שבמחלוקת ולקבל מענה לשאלות בעניינים הנוגעים לסכסוך נושא התובענה;

(15) להורות לבעל הדין להשיב בתצהיר על שאלות שונות או על עניינים שונים;

(16) למחוק את כתב התביעה או לדחות את התובענה או לתת פסק דין אם מצא שכתב ההגנה אינו מגלה הגנה כלל;

(17) להציע לבעלי הדין הצעת פשרה או להציע להם לפסוק על דרך הפשרה או מנגנון חלופי ליישוב הסכסוך.

(ג) אין באמור בתקנות משנה (א) או (ב) כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לתת החלטות הנוגעות לניהול ההליך גם לפני ישיבת קדם-המשפט.

(ד) בישיבת קדם-המשפט המסכמת יורה בית המשפט על סדרי הדיון בתובענה ובכלל זה, יורה על מועדי שמיעת העדים והסיכומים ויקצוב את משך העדות, זמני החקירות ומשך הסיכומים של כל אחד מהם.